

ERDÉLYI LAPOK

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak

Buc

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy óra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Nagyérdekességű tárgyalások folynak Londonban a közép-európai kérdés rendezéséről

Anglia és Franciaország európai pénzegyezményt létesít Amerika nélkül. A világgazdasági értekezlet vasárnapi szenzációi

A londoni világgazdasági értekezlet az eddigi sivár kilátásokból valami kibontakozást kezd sejtetni. A kibontakozás azonban nem az, hogy az egész világra kiterjedő megoldásokat kapjanak, hanem az, hogy az egész világ helyett Európa csak a maga területén keresse a maga feszültségeinek a kiengedését. A világerkekezlet tehát mindinkább európai értekezletté válik.

Az európai problémák között is központi helyzetű a középeurópai állapotok megnyugvásra juttatása. Itt a régi országok és új országok közötti politikai és gazdasági kérdések mind megoldatlanok, amiket eddig csak elhallgattatással, vagy elhalogatással kezeltek. Most már további elhanyagolásuk csak növeli az illető kérdések vésző és bajokozó elmérgesedését, viszont őszinte elintézésükkel az egész európai kérdés nagyon egyszerűvé válik.

Ennek tulajdonítható, hogy a londoni világgazdasági értekezleten ma is inkább foglalkoznak az Ausztria, Magyarország és a kisantant közötti zavaros helyzet tisztázási lehetőségeivel, mint a világgazdasággal. Az így ráknézve mind közelebb érdekűvé váló londoni összejövetelről ujabban a következő híreket kaptuk:

(London.) A világgazdasági értekezlet vasárnap szenzációt hozott. Nagyon fontoságú haladás történt az értekezlet már-már teljesen megakadt munkálataiban.

Szombaton még nagyon kilátástalannak látszott a helyzet. Az általános peszsimizmus eloszlására MacDonald sajtóértekezletet hívott össze, amelyen azt igyekezett erősíteni, hogy a csüggedésre nincs ok. A megnyugtató szándékozó szavak azonban nem keltettek megnyugvást.

Mégis sikerül a világmegváltás mondja MacDonald

MacDonald a szokásos hétfői vidéki szünidőzése helyett most a vasárnapot is Londonban töltötte. Igen fontos tanácskozásokat folytatott a francia delegációval. A megbeszélések során több engedékenységre igyekezett rábírní a francia delegációt a valuták stabilizációja kérdésében. MacDonald igyekezete teljes sikert aratott. Létrejött a megegyezés,

amelynek részletei még nem ismeretesek. Lényege azonban az, hogy Amerikára való várakozás nélkül igyekeznek az európai pénzürtékek állandóságát biztosítani.

Az eddig kiszivárgott hírek szerint arról van szó, hogy Anglia Franciaországgal közös frontot létesít avégett,

Megalakul az ötödik nagyhatalom a kisantant, Magyarország, Ausztria, Bulgária és Lengyelország részvételével

(London.) A vasárnap második szenzációja, hogy Titulescu újabb tanácskozást folytatott Malinoff bolgár külügyminiszterrel. A tanácskozás éppen azért vált feltűnővé, mert immár harmadizben ismétlődött meg a két balkáni államférfi között.

Megbízható forrásból nyert értesülés szerint a tanácskozás arra irányult, hogy közeledés jöjjön létre a kisantant és Bulgária között. Ilyenformán a tanácskozás Magyarországra nézve is jelentőséggel bír. Miután ugyanis Magyarország Bulgáriával barátságban van, úgy hiszik, hogy Bulgária révén Titulescu — legalább részben — Magyarország felé is tapogatózik. A megbeszélésen állítólag

Habsburg-mumus a háttérben Olaszországgal megnövelt Dunaszövetséget kombinálnak

Párizsból jelentik: A francia sajtó a dunai kérdéssel foglalkozik. Az osztrák-magyar monarchia visszaállítására hírenek minden oldalról történt megafórlása után most tárgyilagosaiban ítélik meg a kérdést.

A Volonté foglalkozik Ausztria helyzetével. A német és osztrák feszültség — írja — olyan jelenség, amellyel az európai nagyhatalmaknak számolni kell. Természetesnek látszik, hogy a nyugati hatalmak s a kisantant-állatok, amelyek Ausztria bekebelezésében veszélyt látnak, igyekeznek azt megakadályozni. Ami a Habsburg-ház uralmának a visszaállítását (az úgynevezett restaurációt) illeti, ezt a kérdést újból és újból felvetik, de nem lehet tudni, hogy a terv tényleg megnyerte-e Mussolini hozzájárulását. Annyi bizonyos, hogy a kisantant erőlyesen ellenáll ennek a törekvésnek. Remélhető, hogy Franciaország megvédi a kis-

antant állásfoglalását és megakadályozza a restauráció megvalósítását.

antant állásfoglalását és megakadályozza a restauráció megvalósítását.

antant állásfoglalását és megakadályozza a restauráció megvalósítását.

antant állásfoglalását és megakadályozza a restauráció megvalósítását.

antant állásfoglalását és megakadályozza a restauráció megvalósítását.

Habsburg-mumus a háttérben

antant állásfoglalását és megakadályozza a restauráció megvalósítását.

antant állásfoglalását és megakadályozza a restauráció megvalósítását.

antant állásfoglalását és megakadályozza a restauráció megvalósítását.

tak, de ezeket mind megghusította a francia-olasz feszültség. A négyhatalmi egyezmény létrejötté óta ez a feszültség lényegesen enyhült. Így tehát számítani lehet rá, hogy Franciaország újból előveszi az Olaszországgal kombinált Dunaszövetség tervét.

Párizsból jelentik: Benes elutazása előtt még Daladiernél is tisztelgő látogatást tett. A francia kormányelnök a restauráció kérdésével kapcsolatban elosztatta a cseh külügyminiszter és általában a kisantant-államok aggodalmait.

Veszedelemes arányokat öltött a gabonarozsda terjedése

A gyümölcstermelésben is nagy károk várhatók

Az ország nagy részéből érkezett jelentés szerint a szépen ígérkező gabonatermés az utóbbi néhány nap súlyos eszései s a hirtelen támadó fülledt hőség következtében, a legnagyobb veszedelembe jutott s a gabonarozsda terjedése ismét katasztrófális méreteket öltött.

A Nagyvárad Mezőgazdasági Kamara a Bihar megye különböző részeiből beérkező búzatermés alapján már eddig is rendkívül szo-

Gerely Jolán:

Egy élet — egy lélekért

Ára füzve 25 lei és portó.

*
Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

morú képet alkotott a gabonarozsda (fekete és sárga rozsda) terjedéséről s azt éppen a mai nap folyamán a kolozsvári központi természetvizsgáló intézetbe küldte szakszerű megvizsgálásra. A gyümölcstermést is egyre szaporodó káros gombák és nagyarányú rothadás fenyegeti, úgy, hogy ha az időjárás rövid időn belül nem fordul teljesen kedvezőre, a mezőgazdaságban és gyümölcstermelésben katasztrófálisan rossz termés várható.

Gyárfás Elemér közbenjárása a katolikus iskolaépületek zavartalan használatáért

Bukarest. Saját tud. Dr Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor közbenjárta a kultuszminisztériumban és újabb memorandumot nyújtott be, közölve, hogy a gyergyóditrói és csíkszentimrei erőszakoskodások után, amelyekről a múlt héten tett pantaszt, most Gyergyócsomafalván és Csíkszenttamáson is akarja erőltetni a revizor a községi tanácsokat, hogy a katolikus iskolát telepítsék ki azokból az épületekből, amelyeket évtizedek óta birtokukban tartanak, holott a konkordátum XV. szakasza világosan garantálja mindazoknak az ingatlanoknak a további zavartalan használatát, amelyek a konkordátum megkötésekor az egyház birtokában voltak.

Pályázati hirdetés tanítói állásra.

A petrozsényi (Hunyad m.) római katolikus egyházközség pályázatot hirdet egy segédkantorsággal egybekötött helyettes-tanítói állásra. Javadalom: A püspökség által meghatározott fizetés és segédkantori díjazás. Kötelessége egy osztály vezetése és a segédkantori teendők elvégzése. Csak férfiak pályázhatnak. A kérvény és a szükséges okmányok 1933. július 15-ig nyújtandók be a plébániahivatalhoz.

Petrozsény, 1933. június 21-én.

Az Egyháztanács.

FELHÍVÁS! A második félév közeledtével már most felhívjuk előfizetőink szíves figyelmét arra, hogy az esedékes díjakat még e hó folyamán, de legkésőbb július 1-ig, lehetőleg a folyó egész évre kiegyenliteni szíveskedjenek.

Református leánykonferencia Nagyváradon

A királyhágómelléki református egyházkerület által Nagyváradon rendezett leánykonferencia második és harmadik napja is a legteljesebb sikerrel zajlott le. A környékbeli községekből még szombaton is igen sok leány érkezett, hogy résztvegyen a konferencián. A szombati nap is bibliárával kezdődött, amely után Ajtay Béláné, Sziklay Ilona dr és Debreczeni István szatmári lelkész vezették a megbeszéléseket. Zágoni Anna, Molnár Mária és dr Sziklay Ilona tartottak előadásokat. Az előadások és megbeszélések, a vendégek számára is nagy lelki gazdagodást jelentettek.

Vasárnap, a konferencia harmadik, befejező napján, a délelőtti istentiszteleten Debreczeni István kerületi belmissziói előadó prédikált, a válságos idők egyre nagyobb teret hódító lelki és erkölcsi betegségeiről s arról a hatalmas feladatról, amely éppen most és éppen itten a keresztény leányra vár.

Délután Ujvároson Ajtay Béláné, nőszövetségi elnöknő tartott nagyhatású előadást, este 6 órakor pedig az olasz templomban volt művészi nivójú, felemelő templomi ünnepély, amelynek műsorán kiemelkedőbb pontok voltak Arday Aladár imája, Horthyné Csighy Ella kamaraénekcső énekszámai, Király Erzsébet gordonka és Éles Joli orgonakísérete mellett; Szabó Évi szaválata, Ajtay Béláné előadása.

A leánykonferencia résztvevőinek nagy táborra hétfőn délelőtt oszlott szét, hogy bihari falvakba és községekbe magukkal vigyék, amit tanultak, amit tapasztaltak, hogy magukkal vigyék a város felelőseinek megbecsülését és szeretetét...

Hétfőn délelőtt tartották meg a ref. leánygimnáziumban a vasárnapi iskolák napját. A vasárnapi iskola történetéről és feladatáról Zágoni Anna, a „Módszeri kérdésekről” Papp Margit tanítónő, a „Mintatanításról” Bódis Ágnes, „A Szentírás a vasárnapi iskolában” címen Kiss Bertalan egyházkerületi utazótitkár, „A vasárnapi iskola és az egyház” címen Debreczeni István tartott előadást.

Magyarok! Olvassátok és terjesszék a legészibb magyar napilapot az **Erdélyi Lapok**at

Háború a rovarok ellen

A rovargyűjtő entomológus általában úgy él a köztudatban, mint valaki, aki lepkefogóval a kezében barangolja be a vadvirágos rétet, hogy gyűjteménye számára rovarokra vadásszon. Mintegy száz évvel ezelőtt ez a fogalom csakugyan meg is közelítette a valóságot, hiszen akkoriban még nem volt gyakorlati tudomány az entomológia, ma azonban más a helyzet. A tudományos rovargyűjtés legfontosabb célja a technika századában a különböző veszedelmes rovarok ellenőrzése és azok kártékony munkájának kiegyensúlyozása. Ha arra gondolunk, hogy a földkerekségen élő rovaroknak több, mint a fele az emberiségre nézve határozottan káros, akkor bizonyára sokkal inkább érthetővé lesz az entomológusok munkájának jelentősége. Erről az izgatón érdekes kérdéstről az alábbiakban nyilatkozik J. J. Davis, az amerikai entomológiai szövetség világhírű alelnöke.

Amíg különböző terület-komplexumokból állt a világ, amelyek egymással földrajzi kapcsolatban nem álltak, maguk a természet örök törvényei gondoskodtak arról, hogy minden kártékony rovar pusztító munkáját egy bizonyos parazita — az élősködő valamelyik válfaja — hatálytalanítsa. Semmi szükség nem volt akkoriban arra, hogy az emberiség viseljen hadat a rovarok ellen, mert az apró szélhámozók között jóformán állandóan dúlt a polgárháború. — mindenki harca mindenki ellen. Az állandóan emelkedő forgalom és a kontinensek egyre szorosabb kapcsolata következtében azonban a földkerekség legelre-

tettebb zugából a legkülönbözőbb világtájakra kerültek el a rovarok és szaporodtak el olyan vidékeken, ahol nem akadtak élősködők, amelyek sakkban tartották volna őket. Ennek a körülménynek káros hatása csakhamar léptenymomon érezhetővé vált. A hihetetlen mennyiségben elszaporodott rovarok súlyos károkat okoztak az ültetvényekben, sőt már az épületeket sem kímélték meg. Eredményesen működtek ezenkívül a rovarok, mint a legkülönbözőbb betegségek és járványok terjesztői is, mert a maláriát, az álomkórt, a mocsárlázt, sárgalázt és egyéb betegségeket a rovarok fáradhatatlan tevékenysége terjesztette el a világon. Németalföldön pl. az úgynevezett szilfa-betegség képezi a legkomolyabb orvosi problémák egyikét, amelyet Amerikából hűrcolt be a gyapjas alma-tetű. Mindezeket az orvosi szempontból legkevésbé sem közömbös tüneteket tekintetbe véve, nagyon is érthető volt a modern entomológusoknak az a törekvése, hogy megfelelő formában, közös együttműködéssel indítsanak irtó hadjáratot a rovarok fenyegető terjeszkedése ellen.

Vasut és repülőgépet mint rovarterjesztőt.

A legelső sorban fontos feladat az volt, hogy a lehetőség szerint megfelelő arányba hozzák egymással a kártékony és hasznos rovarokat. Azt ugyanis már megállapítottuk, hogy a kártékony rovaroknak több mint a felét a modern forgalmi eszközök segítségével hűrcolták be egyik kontinensről a másikra. A vasutak, különösen a repülőgépek a rovarok ezreit szállítják ide s tova, azok természetes

ellenfelei nélkül. Ezért tehát most már arra fektették a súlyt, hogy a veszélyeztetett területekre élősködő telepeket szállítsanak. Ez részben sikerült ugyan, de nem bizonyult eredményesnek. Szükség volt arra, hogy a paraziták kiegyenlítő és lokalizáló munkáját az entomológusok is támogassák.

Kártékony rovarok fajai

A modern tudományos kutatások alapján négy kategóriába sorozhatjuk a kártékony rovarokat, — a növénypusztító rovarok, az élelmiszerkészleteket megdézsmáló rovarok, a járványokat terjesztő rovarok és a termiték csoportjára.

A növénypusztító rovarok ellen, amelyek általában gyümölcsfákat, virágos és veteményes kerteket támadnak meg, a legkülönbözőbb rovarirtószerekkel próbálkozunk. Ezek közé tartozik legújabbban a nikotin, továbbá a kőolaj és az arzén, mint elsőrendű irtószerek. Kiterjedt területeken ajánlatos az úgynevezett váltakozó gazdasági rendszer életbelételezése, amelynek az északamerikai gyapoltérületek megmentése volt köszönhető. Nagyobb mennyiségben elraktározott élelmiszerkészleteket szénkénegezéssel óvhatunk meg legjobban a rovarok pusztításai ellen. A légzemű gázok ugyanis általában háromszor súlyosabbak a levegőnél és beszívárognak a készletekbe. A szénkénege egyetlen hátránya, hogy könnyen robban, a vegyszerek azonban most már ennek a veszedelemnek elhárítása terén is jelentős eredményeket értek el.

Súlyos feladat a trópusi hangyák, az úgynevezett termiták ellen védekezni. Ezek a

Dollfuss lemond Fey biztonsági miniszter diktátor- ként veszi át a hatalmat

Londonból jelentik: A Daily Express értesülése szerint a hétfő reggeli minisztertanácson Dollfuss osztrák szövetségi kancellár elhatározta, hogy amennyiben a nyugtalanság és terror jelenlegi állapota nem szűnik meg, beadja lemondását. Ez esetben Fey biztonsági miniszter lenne a kancellár, Dollfuss pedig a külügyi tárcát vállalná. Feyt katonai diktatórikus hatalommal ruháznák fel.

Bécsből jelentik: Vasárnap folyamán számos helyen folytatódott a zavargások. Sok helyen megrongálták a telefonfülkéket. Thomas keresztényszocialista képviselő háza előtt bomba robbant. A Práterben és a Lipótvárosban heves antiszemitatüntetések voltak.

Salzburgban magnéziumos bombát találtak.

Hit- és világnézet

a címe annak a páratlanul talpraesett, szellemes füzetsorozatnak, amelyet a legnívósabb magyar folyóirat, a Magyar Kultúra ad ki folytatásosan a ma emberének legsúlyosabb kérdéseiről. Templomi szekrényeken, vagy egyletek útján való tömegterjesztésre kiválóan alkalmas.

1. Bangha: Gondolkozás-e a szabadgondolkozás? — — — — — 3 lei
2. Bangha: „Ó, ha én hinn tudnék!” — — — — — 3 lei
3. Bangha: Házasság és válás — — — — — 5 lei
4. Bangha: A gyermek és a házasság — — — — — 3 lei
5. Bangha: Mária — — — — — 3 lei
6. Balogh: Modern természettudósok a valásról — — — — — 3 lei

és portó.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

Felkérjük mindazokat, akik részünkre postautalványon összeget átutalnak, hogy a szelvényen kifejezetten megjelölni sziveskedjenek, hogy milyen rendeltetéssel lett a szóbanforgó összeg átutalva.

hatalmas rovarok különösen a faneműeket kezdik ki. A trópusokból kiindulva állandóan vándorolnak észak felé a különös állatok, amelyek mélyen a földben fészkelnek és jóformán kizárólag fából táplálkoznak, amennyiben a fában található elhalt cellulóze adja legfőbb táplálékukat. A termiták belső részeiben ugyanis mikroorganizmusok léteznek, amelyek titokzatos vegyi folyamat révén tápszerré változtatják az elhalt cellulózt. Az ellenük való védekezési módszer legfontosabb eljárása a helyes és célirányos építkezés, vagyis, hogy a házak alapozási munkálatai alkalmával az épületek lehetőleg ne kerüljenek érintkezésbe a talajjal. Szinte elképzelhetetlen, hogy ennek az építkezési rendszernek meghonosítása milyen példátlan nehézségekbe került különösen a bennszülöttek s primitív népek körében. A termiták fészkeit orthodichlorobenzinnel füstöljük ki, de rajtuk kívül még olyan rovarok ellen kell küzdeni, amelyek az ólomot támadják meg. Vannak állatok, amelyek szörnyű pusztítást végeznek, különösen az ólom-kübelekben és egyetlen nap leforgása alatt százezer font összegű kárt képesek okozni.

Járványterjesztők

— Ennek ellenére az emberiség legveszedelmesebb ellenségei a járványt terjesztő rovarok. Évről-évre új és újabb betegségekről szerez tudomást az orvosvilág, amelyekkel rovarok fertőzték meg az embereket.

— Amikor a francia kormány megkezdte a Panama-csatorna építkezését, csakhamar kénytelen volt felhagyni a munkálatokkal, mert a munkások legnagyobb része súlyosan

A király köszönőbeszédet mondott a köztisztviselőknek

Bukarest. Saját tud. A román köztisztviselők egyesülete vasárnap tartotta fennállásának ötvenedik évfordulóját, amelyen az uralkodó is megjelent s a következő beszédet mondotta:

— A modern állami gépezet első és legfontosabb feltétele, a kötelességtudó tisztviselői kar. Minél jobb és lelkiismeretesebb egy állam tisztviselői kara, annál civilizáltabb ma-

ga az állam. A mai idők súlyos megpróbáltatásai közepette kétszeres fájdalommal tölt el, hogy a tisztviselők voltak az elsők, akiknek a költségvetési egyensúly végett nagy áldozatot kellett hozniuk. Köszönöm, hogy meghozták ezt az áldozatot s amint eddig is érezhették, hogy megértéssel viseltem iránjukban, ígérem, hogy a jövőben is a legnagyobb figyelemmel leszek mindenben, amivel hozzájárulnak.

Titulescu több óráig tárgyal Litvinov orosz külügyminiszterrel

Londonból jelentik: Az Observer szerint szombaton este titkos tanácskozások folytak Titulescu és Litvinov között a londoni orosz nagykövetségen. A tanácskozások több óráig tartottak. A két diplomata tárgyalásainak politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak. Általában úgy vélik, hogy a román külügyminiszter és az orosz külügyi népbiztos Beszarabia kérdését vitatta meg. Hír szerint mindkét államférfi megelégedettnek látszik a tárgyalások eredményével.

Londonból jelentik: A Daily Express szerint az angol-orosz tárgyalások újabb eredményre vezettek a Szovjet és egy angol cso-

port között. Az utóbbi három éven belül Oroszországtól 25 millió fontért ásványolajat venne át.

Washingtonból jelentik: Moszkva hatalmas megrendeléseket akar tenni Amerikában, még pedig azzal a feltétellel, hogy Amerika elismeri a Szovjetet. Ezenkívül 2 millió fontért mezőgazdasági cikkeket, 80 millióért gépeket és egymillió bála gyapotot vásárolna a Szovjet. Litvinov továbbá egy pénzügyi csoport létrehozásán fáradozik orosz-török szerződés megkötésére. A Szovjet ki akarja építeni orosz eszközökkel a török ipart. Valószínű, hogy a pénzügyekre nézve egy francia-amerikai szindikátus alakulna.

Mi a kívánsága a temesvári Magyar Pártnak?

Meggondoltabb hangon mennek a közgyűlés elé

A Magyar Párt temesvári tagozata részéről a napokban meggondolatlan kijelentések láttak napvilágot, amit súlyosított az, hogy alkalom lett volna pár nap múlva az intézőbizottság ülésén elmondani a kritikákat, ahogy

a világon mindenütt szokás és éppen ezért méltó visszatetszést, a temesváriakra nem előnyös kritikát váltott ki a magyarság körében. Ezt érezhették a temesváriak, mert, mint ottani tudósítónk jelenti, az ottani tagozat árt a párt központi elnökségéhez, illetve az intézőbizottsághoz, amelyben kijelenti, hogy rendíthetetlenül ragaszkodik a párt egységéhez (aminek megbontásához semmi sem volt alkalmasabb, mint a világgá dobott kritika) és hűséges biztos támasznak érzi ebben magát. Kívánatos azonban az objektív kritika gyakorlásának joga, (de igazságosan megvitatva és nem úgy, hogy ellenséges pártoknak adjunk fejtvert!) amellyel a nagygyűlésen élni fog. Meg van győződve arról, hogy úgy a párt vezetősége, mint a parlamenti csoportja legjobb tudásukkal és képességükkel szolgálják a romániai magyarság érdekeit, de a működés eredménye még sem kielégítő. (Sajnos, ezt nem így fejezték ki eddig). Eredményes munka eléréséhez belső reformra van szükség. Kívánják: 1. hogy a pártvezetőségnek, intézőbizottságnak, valamint a vármegyei, törvényhatósági tagozatoknak tényleges vezetői agilis, bátor személyek legyenek. A gazdák, iparosok, intellektuelek, akik a párt legerősebb tagjai, megfelelő számban benne is legyenek a pártban. 2. A párt parlamenti csoportjának tagjai csak rátermett, népszerű párttagok legyenek. (a népszerűség mellé tudás és politikáhozértés is kell!) aki szóban és írásban tökéletes ura román nyelvnek. 3. Azoknak, akik ezeknek a követelményeknek meg nem felelnek, tiszteletteljes köszönetet mondjon a vezetőség és barátságos módon szólítsák fel, hogy engedjék át helyeiket arra rátermettebb egyéneknek, mert tényleges eredmény lehet egyedül irányadó. 4. A bukaresti központi irodát alakítsák át népirodává.

Kávéházakban, vendéglőkben minnütt kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

megbetegedett, sőt el is pusztult a maláriában, amely addig ismeretlen arányokban lépett fel és tizedelte meg a csatornaépítő munkások seregét. Az Egyesült Államok később megvásárolták ugyan az egész terepet, mégis hosszú évek multak el, amíg nagynehezen tisztába jöttek azzal, hogy a csatorna megépítése voltaképpen nem annyira technikai szempontból jelent súlyos feladatot, mint inkább elkeseredett küzdelmet a moszkító ellen. Az entomológusok munkásságának köszönhető, hogy ma már nagyrészt ismeretesek a kórokozó rovarok, nem szólva a patkányokról, amelyek a bubó-pestis terjesztői, sőt világszerte tudják, hogy a közönséges házi-légy a vérhas, a tifusz és számos más fertőzés terjesztője s hogy a tetvek a tifuszt, a küteges hagymást és más fertőző betegségeket terjesztik.

— A küzdelem természetesen folyik tovább, mert a tudomány minden rendelkezésre álló eszköze sem elegendő a veszedelem gyökeres kiirtása. A járványok rendszerint váratlanul keletkeznek és minden betegség hullámban akad olyan pillanat, amikor maguk a paraziták is kipusztulnak, ami logikus következetességgel ismét csak a kártékony rovarok elszaporodását idézi elő.

— Mindent összevetve, megállapíthatjuk, hogy az utolsó évtizedek során eszközölt tudományos vizsgálódások nagy lépéssel vitték előre az entomológusok kutató munkájának ügyét s ha így haladunk, nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy rövidesen még sokkal erősebb fegyverekkel folytathatjuk az irtó hadjáratot az egész emberiséget fenyegető rovarok légiója ellen.

**AZ ÚJ, TELJES
SZENTEK ÉLETE**

I. kötet január—március.
II. kötet április—június.
III. kötet július—szeptember.
IV. kötet október—december
hónapokra eső életrajzokat
foglalja magában.

SCHÜTZ ANTAL szerkesztésében
négy kötetben jelenik meg.

Egy kötet ára:

diszkiadás, bőr- kötésben . . . . . L. 240	Egyszerű kiadás, egészvászonkötésben . . . L. 135	Szent István-Társulat kiadása.
Luxus vászonkö- tésben . . . . . L. 180	félvászonkötésben . . . L. 120	A hatalmas mű nem hiányozhat egy keresztény család asztaláról sem.

Megrendel-
hető az **Erdélyi Lapok**
könyvosztályánál

Új magyar egyesület készül Bukarestben

A bukaresti Szent István társulat botránya még mindig élénken foglalkoztatja a román főváros magyar társadalmának közvéleményét. Elégtétellel kommentálják mindenfelé, hogy a kizárára ítélt tizenegy tag a társulatnak záros határidőn belül elküldött beadványokban szinte egyöntetű tiltakozással, megbotránkozással és elítélő szavakkal bélyegezte meg a vezetőség eljárását, amely egyszerűen eltávolítja azokat a tagokat, akik becsületlen ügykezelést és magyar kulturmunkát követeltek Bukarest e nagymúltú magyar egyesületében.

Ezek a beadványok valamikor igen értékes és valóban történelmi lehellő okmányok lesznek a bukaresti magyar élet jövőendő krónikája számára.

Az egyik tiltakozó írat szigorú hangon emel vétőt az ellen, hogy a társulat vezetősége a kizárási határozatot román nyelvű levélben küldötte meg tagjainak, mert lehetetlen állapot, hogy egy magyar társulat magyar választmánya a magyar tagokkal idegen nyelven levelezzen.

A másik élesen és metsző gunnyl bírálja azt a körülményt, hogy a kizárási határozat és az ezt kísérő levél az érthetlenségig zavaros megfogalmazású. Annyira hemzsegek benne a nyelvtani és helyesírási hibák, hogy e levél románnyelvű megszövegezésével a társulat választmányának nemcsak hogy nem sikerült lojálisan viselkednie az államhatalom felé, hanem egyenesen az államnyelv megsúfolásának bűnébe esett. Ajánlatos volna tehát, — írja ez a beadvány, — hogy fogadjon a társulat román íródeákot levelezési lefolytatására, vagy pedig olyan tagjával töltsen be a titkári hivatalt, aki értelmes mondatok megszerkesztésére képes. Legegyszerűbb volna azonban — javasolja tovább a rendkívül érdekes írat beküldője, — hogy a leveleket Szabó István elnök és Huszti János titkár anyanyelvén intézzék a társulati tagokhoz, hátha ezen a nyelven a gyermekkori emlékeknek és a szülőföldnek az ereje átsegíti az intellektuális gátlásokon az egyesület minden-

áron románkodni akaró tisztikarát a fogalmazás nagy művelete közben.

De különösen mély benyomást tehetett az egyesület vezetőségére Szász István tanítónak, a társulat hosszú időn át volt titkárnak a válaszelevele, amelyben Bukarest magyar társadalmi életének ez a közismert és rokonszenves alakja hihetetlen, gonosz álmoknak minősíti, hogy őt, aki 27 éven át munkástagja volt ennek az egyesületnek, aki a nemrég megült 75 éves jubileum alkalmával megírta az egyesület történetét, vásott iskolás gyerekként kizárják.

Mindenkinél méltóbb volt azonban Polgár János cipészmasternek és háztulajdonosnak a magatartása. Az ősz bukaresti polgár, aki 40 éve tagja az egyesületnek, egyszerűen darabokra tépte az ajánlott levélben címére is megérkezett kizárási határozatot és a társulat legközelebbi összejövetelén, a hagyományos csütörtök estén — mintha semmi sem történt volna — megjelent a társulat helyiségében, éppúgy, mint ki tudja hány év óta minden csütörtökön.

Péter Árpád, a társulat gondnoka, az ajánlott levél vevényével felfegyverkezve, kötelességszerű ridegséggel lépett a kizárt régi tag elé:

— Kérem, a kizárási határozat értelmében, amelynek elküldéséről itt a bizonyítékom, ön nem jelenhet meg többé a helyiségben.

Az öreg Polgár János azonban nyugodtan kiválogatta évek óta megszokott dákóját és határtalan hidegvérrel közeledett a billiárdasztalhoz, amelynél már vártak reá a partnerei.

— De kérem, — ismételte megütözközve a gondnok, — önnök távoznia kell innen.

Polgár János azonban gyakorlott kézzel megszalasztotta az elefántcsontgolyókat a kis-sé már nyűtt, régi asztalon.

— Ugyan — felelte csak úgy felváltól, — hagyjanak nekem békét ezzel a marhasággal.

És nyugodtan játszott tovább...

Minthogy erőszak alkalmazásával lehetetlen volt eljárni ellene, a társulat vezetősége a legközelebbi választmányi ülésen megdorgálással változtatta át a 40 éves taggal szemben hozott kizárási határozatot.

Ez a kis lecke és a kizárt tagok tiltakozó beadványaiban a társulat megtévedt vezetőire olvasott szintén nem sokkal kevésbé súlyos leckék valamennyire észre is térítették a választmányt és a következő választmányi ülésen újabb tagnak kegyelmeztek meg, dorgálásra enyhítve büntetésüket.

A „főbűnösökre” vonatkozó döntést azonban továbbra is fenntartotta a választmány, figyelmen kívül hagyva azt az ellenvetést, hogy ezzel az alapszabályok előírásait is lábbal tiporja.

Minthogy ilyen körülmények között le kell tenni arról a reményről, hogy a Szent István társulatban olyan magyar élet honosodjék meg, amelynek megszervezésére ez az egyesület, múltjánál és a rendelkezésére álló anyagi eszközöknél fogva, hivatott volna, bukaresti magyar körökben az az elhatározás érlelődött meg, hogy a leküzdendő anyagi nehézségek ellenére is új magyar egyesületet kell létesíteni. Az erre irányuló szervező munkálatok már meg is indultak.

Jávör Béla.

TÁRSADALMI ÉLET

A szamosújvári Szent Erzsébet Enekkar zászlószentelése

Vasárnap tartotta meg ünnepélyes zászlószentelését a szamosújvári latin szert. római katolikus egyházközség Szent Erzsébet Enekkara. A zászlót özv. Szalaries Béláné kolozsvári urinó adományozta, megszentelése a délelőtti ünnepélyes nagymise keretében történt, amelyet nagy segédlettel dr. P. Boross Fortunát végzett. Míse végeztével diszközgyűlés következett, amelyet P. Lokody Gergely lelkész, zárdafőnök nyitott meg és Tárca Bertalan országos karnagy vezetett le, amelyen az óriási érdeklődő közönségen kívül a kolozsvári Magyar Dalárda, a helybeli örm. katolikus és református énekkarok, a társegyházak és kisebbségi magyar társadalmi alakulatok testületileg vettek részt. Este diszhangverseny volt a szentferencendi zárdá kultúrtermében, amikor is a kolozsvári 40 tagu Magyar Dalárda Rezik Károly karnagy kiváló vezetése alatt szebbnél-szebb magyar dalokkal ragadta magával a közönséget. Befejezőül a Szent Erzsébet Enekkar tett tanuságot arról, hogy rövid egy évi működése is elégséges ahhoz, hogy a kitartó szorgalom megteremje a maga gyümölcsét. Az elért siker elsősorban a fiatal és rendkívüli szorgalmú Begidsán Ferenc karnagyot illeti, akit az esti diszhangverseny alkalmából az énekkar tagjai értékes karmesteri pálcával leptek meg.

A kultúrtermet megtöltő hatalmas közönség megható ünneplésben részesítette a zászlóanyát: özv. Szalaries Bélánét, ezt a melegsívű urinót, aki a valósággal iparművészeti remekbe készült zászlóval lepte meg az énekkart s aki eltekintve a jótékonyaság terén mutatott áldozatkészségétől, az erdélyi magyar dalkultúra aranykönyvében, a szó igazi értelmében, örökre beírta nevét azzal a nemes ténykedésével, hogy az volt a kilencedik dalárda, amelynek zászlót ajándékozott.

A diszközgyűlés úgy a nemes ajándékozót, mint az énekkar érdekében nagy tevékenységet kifejtő Székely Mária úrhölgyet disztagjai sorába választotta. Zászlóanyák Nyegrucz Tódorné, Sztenka Lajosné, Narrót Ferencné, Ajon Tódorné, Moricz Jenőné és Bényei Antalné. Koszorúslányok Derzsi Katica és Árga Emma voltak.

A siker érdekében Gábor József elnök, Bényei Antal pénztáros és Kados Erzsébet fejtettek ki nagy munkásságot.

A MAROSVÁSÁRHELYI ISKOLÁK ÉVZÁRÓ ünnepségeivel kapcsolatban valóban ünnepi színezetet nyert két napra a város. A közoktatásügyi miniszter rendelete szerint a kisebbségi intézetek az idén tanítottak először villanszerelést, asztaloságot és más gyakorlati kiképzést igénylő mestersegeket. A tanévben készült rádióapparátusok, képek, villanszerelések és más kézügyességi munkákból a szülőket és látogatókat szépen összeállított és rendezett kiállítás várta, a szokásos rajzkiállításokkal együtt. Igen szép munkát végzett ezen a téren a római katolikus főgimnáziumban Marthy Pál rajztanár és a református kollégiumban Gulyás Károly. A római katolikus főgimnáziumban ünnepélyes Te Deum után Lóky Jenő igazgató beszámolt az idei tanév eredményeiről és azután kiosztotta a jutalmakat. A jutalmazások az idén szerényebb keretek között történtek, mint a múltban, aminek oka az, hogy az erre a célra letett alapítványok a bankokban rekedtek s így csak jószívű magánosok adományaiból sikerült kisebb összegeket előteremteni.

A Tökéletesség Tükre Speculum Perfectionis

Latin eredetiből fordította:

Balanyi György

kegyesrendi tanár.

Ara füzve 120 lei és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

**„Erdélyi Lapok”
Iffiusági
jellemevelő könyvsorozat**

TÓTH T.: A művelt ifju. Amatőr kötés, 250 lap — — — 115 lei
„ : A jellemes ifju. Amatőr kötés, 242 lap — — — 115 lei
„ : A pallásos ifju I. köt. Amatőr kötés, 222 lap — — — 115 lei
„ : A pallásos ifju II. köt. Amatőr kötés, 218 lap — — — 115 lei
„ : Krisztus és az ifju. Amatőr kötés, 254 lap — — — 150 lei
„ : Dohányozol? Amatőr kötés, 40 lap — — — 20 lei
„ : Ne igyál! Amatőr kötés, 60 lap — — — 25 lei
P. OLASZ S. J.: Fiu, légy férfi! — — — 50 lei
P. OLASZ S. J.: Az új férfi. — — — 50 lei

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

Hugenberg német gazdasági miniszter felajánlotta lemondását

A német trónörökös üdvözli a hitlerista acélsisakosokat

Berlinből jelentik: Vasárnap este elterjedt annak a híre, hogy Hugenberg, a német nemzetiek vezére, aki a birodalmi kormányban hat gazdasági miniszterium élén áll, levelet intézett Hindenburg elnökhöz és felajánlotta lemondását. Ezt — a hírek szerint azokkal az eljárásokkal indokolja, amelyek az utóbbi napokban a német nemzeti párt harci szervezetei ellen indultak és amelyeket magára nézve sértőknek talált.

Mint hétfőn reggel Berlinből jelentik, illetékes helyen megcáfolták azt a hírt, mintha Hugenberg beadta volna lemondását.

A volt német trónörökös levelet intézett Türklér grófhhoz, az acélsisakosok vezéréhez, amelyben üdvözli az acélsisakosoknak a nemzeti szocialista pártba való beolvadását. Természetes — szól többek között a levél — hogy az egyesülés bizonyos áldozatokat követel, de az összeolvadás a legjobb mód a nagy nemzeti munka elvégzésére.

Ismét keringenek az ellenséges repülőgépek

Berlinből jelentik: A rendőrigazgatóság légvédelmi osztályának jelentése szerint vasárnap ismét megjelentek, de ezúttal Thüringiában azok a titokzatos, ismeretlen típusú, piros repülőgépek, amelyek szombaton reggel Berlin felett Hitler-gyalázó röpcédulákat szórtak alá. Most vasárnap különösen Weimar fölött keringtek kitarotán.

A német katonai körök az esetet úgy tárgyalják, mint feltűnő bizonyítékát annak, hogy Németország mennyire ki van téve a légitámadásoknak.

Uj hűségeskü Hindenburgnak és Hitlernek

Magdeburgból jelentik: A német acélsisakos szövetség vasárnap nagygyűlést tartott, amelyen Seldte birodalmi miniszter, az acélsisakosok vezére beszédében hangoztatta, hogy az acélsisakosok nevben még egyszer hűséget fogad Hindenburgnak és Hitlernek. Az acélsisakosok nem nyugszanak, amíg ki nem vivják azokat a nemzeti törekvéseket, amelyeket a kancellár összegezett a német nép nevében.

„Világosság felé”

Hítvédelmi füzetek. A katolikus tudás hosszabb lélegzetű kötetei mellett szükség van rövidebb, könnyebben beszerezhető s tömeges terjesztésre is alkalmas hitvédelmi füzetekre. Ez a „Világosság felé” című füzet sorozat célja.

Eddig nyolc füzet jelent meg, még pedig:

1. Bangha: Örök remények — — — — 5 lei
2. Martinovich: Atheista-e a modern tudomány? — — — — 5 lei
3. Bangha: Az ész tanúsága Isten mellett — 5 lei
4. Bangha: Világrend és Isten — — — 5 lei
5. Hajós: Az élet eredete és az Isten — 5 lei
6. Fischer-Colbrie: A modern filozófia — — — 5 lei
7. Bangha: Krisztus és az Egyház — — — 5 lei
8. Vécsey: Elmaradtak-e a katolikus népek? — — — — 5 lei

és portó.

„ERDÉLYI LAPOK” KÖNYVOSZTÁLYA.

Berlinből jelentik: Göbbels birodalmi propagandaminiszter vasárnap Reuteban beszédet mondott. Kijelentette, hogy feltétlenül meg kell történnie a német nép egy pártban való egyesítésének, ezért nem ismerhetnek el egyetlen más pártot sem. Egy nép, amely olyan súlyos helyzetben van, mint a német, nem szakadhat politikai pártokra. Az elvesztett háboru után sem került volna az ország olyan súlyos helyzetbe, ha egységesen állott volna. De ezért a súlyos helyzetért nem a nép felelős, hanem azok a vezetők, akiknek uralma alatt a korrupció annyira elhatalmasodott, hogy a becsületérzés teljesen eltűnt.

Mi történt pénteken hajnalban a magyar-cseh határon?

Röviden jelentettük, hogy a csehszlovák-magyar határon a csehek lelőttek egy magyar asszonyt. Most Miskolcraól jelentik, hogy az egész Felvidéket nagy izgalomban tartja a cseh pénzügyőrök újabb brutalitása, amelyet a csehszlovák területre eső Szentkirály község határában követtek el. A csehek az eddiginél is jobban őrzik a határt, aminek az az oka, hogy Csehszlovákiából mind több szegényember szökik át Magyarországra, hogy ott élelmiszert szerezzon. A Felvidék egyes vidékein ugyanis a csehek lehetetlen vámpolitikája miatt valószínűleg éhínség van.

Az élelmiszer méregdrága és a szegényebb lakosság képtelen azt megfizetni.

A cseh pénzügyőrök rejtett fedezékükből lesnek azokra, akik élelemért átjárnak Magyarországra és ha menekülni igyekeznek, lelövik őket. Hónapokkal ezelőtt, mint ismeretes, három asszonyt lőttek egyszerre agyon Szentkirály község határában és azóta ugyiszólván

T ö l t s e

minden szabadidejét az
őzendős, pormentes,
fenyőillatos

PÜSPÖKFÜRDŐ

rádiumos hullámfürdőjében,

ahol — 15 leies — jeggyel
népszerű — egész nap
szórakozhat!

Románia első hullámfürdője,
különösen szellemileg kimerül-
teknek elsőrangú.

Égész nap ragyszerű
rádió-műsor!

állandó ott a lövöldözés.

Péntek hajnali félhárom óra tájban két szentkirályi asszony és egy fiatalember, akik átjártak élelmiszerekért, igyekezett hazafelé. Már jól benn voltak a cseh területen, amikor egy buzatáblából két cseh határőr toppant eléjük. Szóváltás közben a csehek rálőttek a háromtagú társaságra, akik közül az egyik, Czako Béláné elterült a földön, a másik kettőnek azonban sikerült elmenekülnie. A golyó a szerencsétlen asszony felsőlábát érte. Súlyos sérüléssel szállították a rimaszombati kórházba. A határ mentén nagy az idegesség. Felháborodással beszélnek arról, hogy a véres eset mélyen benn az ország területén történt.

A cseh pénzügyőrök ugyanis nem mennek ki a határra, hanem attól pár száz méternyire leselkednek és lövöldöznek rájuk. Miskolcon vasárnap revíziógyűlés volt és ezen szóváltették az utóbbi időben mind gyakrabban ismétlődő cseh brutalitásokat.

Bombát robbantottak a Szent Péter templom előcsarnokában

Rómából jelentik: A Szent Péter templomban vasárnap délelőtt a vasárnapi mise közben egy fiatalember csomaggal a hóna alatt akart bemenni. Minthogy szigorúan tilos a templomban bottal, esernyővel, vagy csomaggal belépni, a sekrestyés elébe állt és felszólította, hogy adja át a csomagot, vagy távozzék. Az ismeretlen rövid habozás után átadta a csomagot, amelyet a sekrestyés a templommal szomszédos fülkében helyezett el. Rövididei tarózkodás után a fiatalember eltávozott. Nemsokára hatalmas robbanás reszketette meg a levegőt. Négy ember — köztük egy súlyosan — megsebesült. Anyagi kárt nem okozott a robbanás.

A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a ruhatárban elhelyezett csomagban fekete lőporral megtöltött dobozok és villamos zseblámpa elemek voltak s az időt karórára beállított szerkezet szabályozta. A tettest még nem sikerült kézrekeríteni.

A Szent Péter templom ellen rövid időn belül ez alkalommal már másodízben kíséreltek meg merényletet. Legutóbb 1931-ben, amikor egyik gyóntatószékben helyeztek el pokolgépet, amely azonban sokkal erősebb volt s ha idejében föl nem fedezik, óriási pusztítást vitt volna véghez.

Bulgáriában megfékezik a macedón terroristákat

Egynapi ostromállapot, 110 letartóztatás

Szófiából jelentik: A képviselőház szombatesteri ülése elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely a politikai gyilkossági kísérletet halállal sújtja. Szófiát vasárnap éjszaka ostromzár alá vették. A lakását senki el nem hagyhatja. Időközben a rendőrség házkutatást tart.

Szófiából jelentik: Vasárnap este 10 órakor véget ért az ostromállapot. A fő-

város visszakarta rendes képét. Hivatalos jelentés szerint 50 személynél találtak fegyvert és bombát. Ezeket letartóztatták. 1100 embert vettek őrizetbe, akik nem rendelkeztek igazoló irásokkal. Ezeket gyújtótáborban internálták. A házkutatások során 250 fegyvert, 600 pisztolyt, 200 bombát, 400 bombagyutacsot, 1 pokolgépet, egy láda robbanóanyagot és egy önműködő puskát koboztak el.

A marosvásárhelyi Polgári Párt feloszlott és a Magyar Párthoz csatlakozott

Dr Bernády György nagy beszédet mondott a Magyar Párt egységéről

Marosvásárhely. Saját tud. A marosvásárhelyi városi Polgári Párt szombaton este a Transylvania-szálló helyiségében közgyűlést tartott Paál Gusztáv elnöklete alatt, amelyen dr Bernády György nagy beszédében mutatott rá annak a békének a fontosságára, amelyet az utóbbi időben sikerült a marosvásárhelyi magyarság soraiban megteremteni. Indítványozza, hogy ezután mondja ki a közgyűlés a városi Polgári Párt feloszlását és a Magyar Párthoz való csatlakozást. Egyben kéri pártbíveit, hogy a július 2-án megtartandó

nagygyűlésen tartsa mindenki magyar kötelességének megjelenni. A közgyűlés ezt egyhangulag elhatározza, egyben kimondják, hogy július 1-től tagdíjfizetési kötelezettségeiknek is eleget tesznek. A taglétszámról vezetett főkönyvnek a Magyar Párt részére való átadásával az elnökséget bízzák meg, köszönetet mondva a béke érdekében kifejtett munkásságért az elnökségnek, intézőbizottságnak és a tisztikarnak. Végül Paál Gusztáv a Városi Polgári Pártot a polgárság akaratából feloszlottak jelentette ki és a közgyűlést bezárta.

A Katolikus Karitászs Központ munkája

Nem a hiúság és nem a dicsekvési vágy vezeti tollunkat, amikor a nagyváradi Szent Erzsébet Katolikus Karitászs Központ ezévi munkáját akarjuk nagyjában ismertetni, hanem szeretnénk, ha minél szélesebb körben ismernék meg ennek a nagyszerű intézménynek szervezett hadjáratát a nyomor és inség ellen; minél nagyobb támogatásban részesítenék azok, akik tehetik és minél hathatósabban karolná fel a hatóság is és vonná be a nyomorenyhítés problémájának a megoldásába.

Most tartotta meg a dr Lestyán Endre, pápai prelátus, újvárosi prépost-plébános elnöklete alatt álló Karitászs Központ évről-évre közgyűlését, amelyen Kovács Kándi premontrai tanár, ügyvezető alelnök terjesztette elő részletes beszámoló jelentését a Központ téli segélyezési munkájáról. A katolikus együttműködés, harmonikus összedolgozás gondolata hozta létre két évvel ezelőtt a Karitászs Központot s ennek jegyében végzi működését. Tervezett munkával igyekszik összefogni azt a három tényezőt, amelytől függ az egész akció sikere: a munkatársakat, a segélyforrásokat és a segélyezendő szegényeket. Több, mint hatvan szervezett munkatárs végezte a tél folyamán a jelentkező szegények bevizsgálását (környezettanulmányozást) és az állandó szegénylátogatásokat. Havonként kétszer-háromszor is felkeresték a segélyezett szegényeket s így állandóan figyelemmel kísérték változó életkörülményeiket és ehhez szabták a segélyezés mikéntjét. Mennyire más ez a munka, mint hatóságilag összecsiszítani őket a városháza udvarára, ott állatni órákhoz, amíg napok múlva kapnak valamit! A segélyezés csaknem kizárólag „természetben” történt, azaz a családtagok számához arányitva kapott mindegyik családfő meghatározott mennyiségű lisztet, burgonyát, babot, zsírt és fát. Ezeknek a kiosztását a Szent Vince nővérek vállalták a város három kerületében lévő zárdájukban: Olasziban a Szent Vince intézetben, Újvárosban az Immaculata-zárdában és Váradveleceán a velencei zárdában. Egyes halaszthatatlan esetekben készpénz segélyt is adtak lakásbér, orvosság, útiköltség s más hasonló címen. Jellemző a gondosságukra és lelkiismeretességükre, hogy útiköltséget pl. csak úgy adtak, hogy a munkatársak valamelyike elkísérte az illetőt az állomásra, vagy az autóbushoz, ott megváltotta számára a jegyet és felültette. Persze nem egyszer megtörtént, hogy az „utas” nem jelent meg az elutazásnál; ez azután nem is ment többet „utiköltséget” kérni a Karitászsba!

A segélyforrások megszervezése az alimizsna-megváltás útján történt. Huszonöt munkatárs között volt felosztva a város utcák szerint. Ezek jártak be személyesen azokat, akik a Karitászs Központ útján óhajtották lebonyolítani a segélyezést és így óhajtottak eleget tenni lelkiismeretük szavának. Sajnos, sokan félreértették a Karitásznak ezt a jósándokát és az áldozatos lelkű munkatársakat sok helyen udvariatlanul sőt durván elutasították azzal, hogy „adjon mindenki a magáéból!” Hát hiszen ezek a jólelkű munkatársak igazán először magukból adtak, mert minden listán maga a munkatárs szerepelt a legnagyobb „almazsna”-val. De meg másfelől nem „kérni”, nem „gyűjteni” mentek ők, hanem felvilágosítani az embereket arról, hogy nagy a nyomor, segíteni mindenkinek kötelessége. De a segítségnek legész-

szerűbb és legpraktikusabb módja az, ha „szervezetten” folyik városszerte úgy az anyagiak összedolgozása, mint annak kiosztása. És ezt akarja és csinálja a Karitászs. Ezt a gondolatot még sokan nem értik s emiatt kellett a munkatársaknak a sok meg nem érdemelt sértést elviselniük. Remélhetőleg a jövőben több megértéssel fognak találkozni. Addig pedig legyen vigasztalásuk annak a Jézusnak ígérete, aki a szegénynek adott pohár vizet sem hagyja jutalom nélkül; büszkeségük meg az a tudat, hogy az „úttörők” mindig a meg nem értés görögység útján járnak.

A szegények beszerzése az irodában megy végbe. Itt állandóan 6-8 munkatárs „könyvelte el” a szegényeket, vezette a környezettanulmányi lapokat és irányította a segélyek kiosztását. Ide futottak be a külső munkatársak jelentései a látogatásokról és csak azok kaptak segélyt, akiket a jelentések alapján az elnökség arra érdemesnek ítelt. Az így megszervezett munka eredménye számokban a következő: összes kiadása a központnak 157.660 lei. Ebből a három zárdá kapott 59.750 leit. Beszerzésekre fordított a központ 59.200 leit, munkálataira 8101 leit, készpénzsegély 30.570 leit. Segélyben részesült összesen 499 családfő 1454 családtaggal, akik összesen 1595 esetben kaptak segélyt. Ezek közül római katolikus volt 357 családfő 1052 taggal, míg nem római katolikus 142 családfő 422 családtaggal. A bevétel legnagyobb részét a római katolikus püspökség és káptalan szolgáltatta 135.000 lei készpénzben és 80 köbméter fában. Alimizsna-megváltásból 49.164 lei jött össze.

Érdemesnek tartjuk kiemelni azt a gondolatot, amely a segélyezést a gazdasági élet vérkeringésébe igyekezett beállítani. A Központ maga szerezte be a vidéken a segélyezéshez szükséges anyag legnagyobb részét, 60 métermáza búzát, amelyet egy vidéki malomban őrltetett meg, továbbá 80 mm. burgonyát, 810 kg. babot és közel ezerliter tejet; míg a Szent Vince nővérek a zárdájuk körzetébe eső kiskereskedőktől vásárolták 500 kg. lisztet, közel tíz mázsa szalonnát, 145 kg. cukrot, 50 kg. szappant, 50 kg. kenyeret, végül 1500 db tojást falusi asszonyoktól. Nem hallgathatjuk el végül azt a tényt, amely a Szent Erzsébet Katolikus Karitászs Központ munkáját minden más nyomorenyhítő akciótól lényegesen megkülönbözteti, hogy nemcsak a test szükségleteiről igyekezett gondoskodni, hanem a lélek igényeit is iparkodott kielégíteni. A jelentés szerint körülbelül 350 segélyezett vett részt a húsvéti lelkigyakorlatokon, amelyeken lelki vigasztalást, felemelkedést és megerősítést kaptak a vallás soha ki nem apadó és semmivel nem pótolható lelki kincséből. A társadalom békéjének, nyugalomának és rendjének megszilárdításához ezzel legalább is oly mértékben járult hozzá a Karitászs központ, mint az anyagi segélyezéssel. Eppen ezért ahhoz a köszönethez, amelyet a Karitászs elnöksége küld a jelentésében „a szegények nevében is” mindazok felé, akik akár adományaikkal, akár munkájukkal hozzájárultak a nyomor enyhítéséhez, részünkről csatlolni kívánjuk a társadalomnak köszönetét „a szegények nevében is” azért a fáradhatatlan munkáért, amelyet a Karitászs Központ elnöksége és munkatársai kifejtettek a nyomor enyhítése és a társadalmi béke, nyugalom és rend fenntartása terén.

Tízéves érettségi találkozók

A működésétől felfüggesztett nagyváradi premontrai főgimnázium utolsó nyolcadik osztálya, illetve a Gójdú-liceum magyar szekciójában először érettségizők csoportja tartotta tízéves találkozóját vasárnap. Szépszámban összejöttek a volt osztálytársak, többen feleségükkel együtt. Volt osztályfőnökük, Víz Lénárt tanár mutatta be délelőtt 10 órakor a premontrai templom Sz. Norbert-oltárájánál a háladó szentmiseáldozatot, amelyen Rogge László ministrált Klózik Istvánnal. Ezután a volt osztálytársak a rendfőnöki irodában tisztelegtek volt tanáraik előtt. A mindig megnyugvást, értéket, szépséget, győzelmet, boldogságot adó theocentrikus életfelfogás munkáit üdvözölték fehérreverendás tanáraikban, akik az ismeretek mellett ezt is felejtethetetlen szeretettel, figyelemmel és türelemmel illetgették kivétel nélkül minden tanítványuk lelkébe. Fájdalommal állapították meg, hogy az illetékesek még most sem veszik észre, mily nagy szükség volna éppen a konstruktív életfelfogás intenzív oktató-nevelő munkájára, amelyet több mint egy évszázadon át vallási és nemzetiségi különbség nélkül végzett a premontrai nagyváradi iskolája. A tisztelet, ragaszkodás, hála és köszönet szavaira az atyai és baráti szeretet meleg hangján válaszolt Leéb Bertalan rendfőnök. Lélekhezszólóan tartalmas levélben válaszolt a meghívó sorokra Gödöllőről dr Kovács Lajos, volt igazgatójuk, valamint Bertram Bruno és dr Oszvald Arisztid tanárok. A névsor-olvasással kapcsolatban érdekesen bontakozott ki az első küzdelmes tíz év sötét háttéré; jól esett megállapítani, hogy a többé-kevésbé biztos elhelyezkedést mindenki kiküzdötte magának. A baráti szeretet fájdalommal emlékeztek meg Báthory Gáborról, akit először ragadott el a közölök a halál. Majd fényképezés után, 12 órakor a premontrai főgimnáziumból átmentek a Gójdú-liceumba. Nagyon jól esett érezni az igazgatóság, főképpen Ney Teodor igazgató figyelmét, akinek szíveségéből külön természetbocsátottak a találkozás céljaira. Különösen jól esett látni, hogy a magyar szekció tanári kara, élén Pop Joan volt igazgatóval, ugyanolyan meleg szeretettel fogadták őket, mint tíz év előtti otthontalanságuk idején. Színes, hangulatos beszédben mondott ezért köszönetét mindnyájuk nevében Mocskonyi Miklós a hála és nagyrabecsülés őszinte szavaival üdvözölve a Gójdú-liceum magyar szekcióját és tanári karát. Az iskola és a tanári kar nevében Pop Joan volt igazgató válaszával szép szavakkal. Este egyszerű vacsorára gyűltek össze a volt tanárok és osztálytársak és kedélyes hangulatban maradtak együtt a késő éjjeli órákig. E baráti együttlétnek kiemelkedő értéke volt Víz Lénárt, volt osztályfőnök klasszikusveretű beszéde, amelynek kíséretében tanítványai boldog jövőjére üritette poharát és Neumann Géza pohárköszöntője, amelyben a premontrai rend tanárait és a Gójdú liceum magyar szekciójának tanári karát üdvözölte.

A nagyváradi Társulati Felső Kereskedelmi Iskola 1923-ban végzett növendékeinek vasárnap volt Nagyváradon a tíz éves találkozójuk. Délelőtt 10 órakor Schuszték Adolf igazgató üdvözlőbeszéde után Feledi József és Grünbaum Miklós beszélték a volt tanítványok nevében, az időközben elhalálozott Pálóssy Ferenc és Kun Gyula érdemeit méltatva. Radó Pál intézett nagyhatású beszédet a diákokhoz. Este bankett volt, amelyen a tanárok és diákok családjaikkal együtt vettek részt.

Tanképesítő találkozó. Július 2-án, az „Ezer Székely Leány”-napon Csíkszeredán tartják tízéves tanképesítő találkozójukat a Csíkszeredán 1923. évben tanítói oklevelet szerzett osztálytársak. Kérem osztálytársaimat, hogy részvételüket hozzáam mielőbb jelentésként Csíkszeredára, 1933. jun. 20. Albert Sándor igazgató, Mercurea-Ciuc, Főgimnázium.

Lány, aki
gyulladás
sát és me
rek közé
irodalmi
néma-va
gyógype
lés utján
megismer
kat, de a
nemcsak
rását is
megtanul
'Anyira
alig 16 é
növedék
zott, dol
zát, ame
tak. Az
nitani az
néma-va
tott ezek
belőlük
tehetség

Idő

Intézet
lesebb
várható

Kin

római
Ertsey C
gató-tan
mi Tanó

Hel

tárcarov
tait hely
egysége
ről dr C
Gál Mik
perrendEgy-egy
van a b

A

drogisti
Vasárna
szágos la gyógy
a gyógy
tétékrőla drogisi
ne áru

Hi

lentik: C
egy am
a Berin
lani. A
lyét. A
diciót k

M

G. L.
franciá
Ara f

Kapha

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Csal. Pista Utaril 13. — Telefon 802.

Keller Helén születése

1880
június
27

Az erős akarat még a legnagyobb emberi szerencsétlenségeken is tud segíteni. Ragyogó példa erre Keller Helén, a szerencsétlen sorsú amerikai lány, aki tizenkilenc hónapos korában agyhártyagyulladás következtében elvesztette látását, hallását és meg is némult, mégis, a legműveltebb emberek közé tudott emelkedni s önéletírása nemcsak irodalmilag igen becses, de lélektanilag is. A siket-néma-vak leánykát Sullivan Mansfield Anna vette gyógypedagógiai kezelés alá. Szaglás, tapintás, izlés útján igyekezett a gyermek Keller Helénnel megismertetni környezetét, az életben levő tárgyakat, de a gyermek olyan éles felfogással bírt, hogy nemcsak írni tanult meg hamar, de a vakírás oltalmát is elsajátította sőt, úgy, ahogy, beszélni is megtanult, mert betegsége előtt tudott beszélni. Anyjára éles elmével bírt, hogy 1896-ban — tehát alig 16 éves korában — már a cambridgei egyetem növendéke volt. Később is állandóan tanult, oltalmazott, dolgozott, megírta rendkívül érdekes életrajzát, amelyet 1900-ban magyarra fordítva is kiadtak. Az 5 példányán okukba, kezdtek el nevelni, tanítani az addig meglehetősen elhanyagolt siket-néma-vak gyermekeket s Keller Helén utat mutatott ezeknek a szerencsétleneknek, hogyan lehet belőlük is hasznos embert fejleszteni. A kíméletes tehetségű Keller Helén egy évvel ezelőtt halt meg.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint hűvösebb és szelesebb idő, sok helyen még eső, zivatar várható.

Kinevezés. A szatmári és nagyváradai római katolikus egyházmegyei Főhatóság Ertsey Géza váradolozsi római katolikus igazgató-tanítót az egyházmegyei tanítók „Fegyelmi Tanácsának” tagjává nevezte ki.

Helyesbítés. Vasárnapi számunknak tárcarovatában megjelent *Bukaresti Levél* adatait helyesbíteni kell azzal, hogy a törvényegységesítő bizottságnak a Magyar Párt részéről dr. Gyárfás Eleméren kívül tagja még dr. Gál Miklós tordai képviselő is, aki a polgári perrendtartást előkészítő bizottságban dolgozik. Egy-egy politikai pártnak két-két kiküldötté van a bizottságban.

A gyógyszerészek erős támadása a drogisták ellen. Bukarest. Saját tud. Vasárnap kezdődött meg a gyógyszerészek országos kongresszusa, amelynek első napján a gyógyszerész pálya elproletarizálódásáról s a gyógyszerészek és drogisták közötti ellentétéről tárgyaltak, erélyesen követelve, hogy a drogisták semminemű gyógyszereszeikkel ne árulhassanak.

Hirt adott Mattern. Moszkvából jelentik: Csuhok félszigeten az orosz szikratáviró egy amerikai gőzös táviratát fogta fel, amely a Bering-tengeren látta Mattern gépét leszállani. A szikratáviró megjelöli a leszállás helyét. A Szovjet elhatározta, hogy újabb expedíciót küld ki az eltűnt pilóta felkutatására.

MIT REJT A JÖVŐ?

Rafols Mária élete és jövője.

G. L. BOUE után franciából fordítva.
Ara füzve 27 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Most jelent meg!

TOMKA ÁGOSTON S. J. HÁROM NAP A MANREZABAN

Lelkigyakorlatos konferenciák.

Ara füzve Lei 108. — és portó.

Kapható:
az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Dr. Pataky Jenő félszázados doktori jubileuma. Kolozsvár. Saját tud. Vasárnap délelőtt az Erdélyi Múzeum Egyesület orvosi szakosztálya meleg ünnepeltetésben részesítette dr. Pataky Jenőt doktorrá avatásának 50 éves jubileuma alkalmából. Dr. Veres Ferenc tartott hosszabb ünnepi beszédet, majd Szigeti dr. üdvözölte. A ref. kollégium nevében Kovács Dezső igazgató köszöntötte a jubilánst, végül dr. Boross György unitárius püspök mondott felemelő üdvözlőbeszédet. Dr. Pataky elérzékenyülve köszöntö meg az ünnepeltetést.

A megáradt folyóba menekült az elcsipett tehéntolvaj. Hétfőn délelőtt nagy riadalmat keltett a nagyváradai Nagypiac téren egy falusi tolvaj menekülése, aki üldözői szorongatása elől végső kétségbeesésében a Baross hid melletti lejárónál a megáradt Körösbe vetette magát. Néhány nappal ezelőtt Moga Traian kiskopácsi lakos tehent éjszaka valaki ellopta az istállóból. Moga most bejött a hétfői hetivásárra s itt látta meg, hogy tehentét egy Hulea Gavril nevű falujabeli ember vezeti. Moga a rendőrt és néhány embert összekiabálva üldözőbe vette Huleát, aki a tehén kötőfékét elengedve, egy átjáró után a Köröspartra futott s a hírtelen támadt csődület előtt a Körösbe vetette magát. A megáradt folyó erős sodrásában már kétszer is alámerült, amikor két bátor fiatalember, Kovács János mechanikus és Bartha Béla cipész ruhástól utána vetette magát és nagynehezen partra vonszolta a halálra rémült falusi tolvajt, akit előállítottak a rendőrségen. Érdekes, hogy az életmentő Bartha leveletette ruháját, mielőtt a vízbe ugrott, de közben ellopták úgy, hogy vízesen alsóban kellett hazamennie.

* A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbelhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértőlulások ellensúlyozhatók.

Izgalmas löverseny Alsózsukon. Kolozsvár. Saját tud. Izgalmas és szomorúvégű löverseny tartottak Alsózsukon vasárnap délután. A szépszámu közönség előtt már a műsor utolsó számai között lévő schimbáshuszárok versenyszámát futtatták, amikor egy szürke ló, amely biztos elsőnek látszott, egy fordulónál a többi lovaktól leszorítva a pályát bekerítő korlátnak futott. A korlátból kampóvégű vasrud állt ki, amely valósággal felnyársalta a lovat. A megvadult állat kitépte a korlátból a vasrudat és még mintegy ötszáz métert futva összeesett. Injekciókkal olték meg. A rajta ülő katonának nem történt semmi baja.

Elítélt városi tisztviselő. 1929-ben a nagyváradai városháza 13 tisztviselőjét helyezték vád alá sikkasztás címén. Tizenegyet a törvényszék jogerősen felmentett. Szabó Izabella tisztviselőnőt 60 rendbeli sikkasztás vétsége miatt hét hónapi fogházra ítélte. A vádlott felebbezett és a kir. tábla 1932-ben bizonyítékok hiányában szintén felmentette a vád és következményei alól. Andor Miklós pénzbeszedőt 18 rendbeli sikkasztás miatt 8 hónapra ítélte a törvényszék. A kir. tábla 6 hónapi fogházra szállította le a büntetést, amit a Semmitőszék is jóváhagyott. A törvényszék hétfőn hirdette ki a vádlott előtt a Semmitőszék ítéletét és Andor a hat hónapi fogház kitöltését hétfőn megkezdte.

A vasgárdisták megverték a csendőröket is. Bukarest. Saját tud. Súlyos incidens játszódott le vasárnap Tövisen, ahol Zelea Codreanu Vasgárdista-pártja rendezett népgyűlést, amennyiben a nemzeti parasztpárt fehérmegyei tagozata is vasárnap tartott Tövisen gyűlést. Az ideges atmoszférában a pártpolitikai ellentétek olyanformában robbantak ki, hogy inzultusokra is sor került s a helyzet csak az mentette meg, hogy a csendőrség idejekorán közbelépett. Arad megyében is hasonló természetű, de sokkal súlyosabb incidens támadt a Vasgárda „Halálosztag” nevű frakciója és a hatóság között. Cherig községben összeütközött a karhatalommal, lefegyverezte és megverte a csendőröket, úgy, hogy azokat csak a falusiak tudták nagynehezen kiszabadítani.

Tízévre visszamenőleg adóztatták meg a kolozsvári egyetemi tanárokat. Kolozsvár. Saját tud. Az egyetemi tanárok és a pénzügyigazgatóság között háboruszkodás tört ki. Ugyanis éveken keresztül az a szokás állt fent, hogy az egyetemi tanárok adóbevallomásuknál nem írták be a vizsgák után őket illető díjakat, csak a fixfizetéseiket és ez után fizettek adót. A Madgearu rendszer azonban új igazgatót nevezett ki a pénzügyigazgatóságra, aki szerint a tanárok kihágást követtek el, amikor nem vallották be vizsgadíjait. Több tanár azonnal Bukarestbe utazott, ahonnan szerintük adott ígéretük is van, hogy csak fixfizetésük után kell adót fizetniük. A pénzügyigazgatóság ragaszkodik követeléséhez és tíz évre visszamenőleg követeli a tanároktól a tetemes összeget kitevő vizsgadíjak után járó adó megfizetését.

Földrengés pusztít Szumátrán. Londonból jelentik: Szumatra szigetén hatalmas földrengés pusztít. Eddig 67 halottról számolnak be a jelentések.

Megszökött egy leprás beteg a leprások telepéről. Bukarest. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt egy Olteanu nevű mehedinji embert fogtak el a galaci pályaudvaron, aki a tichilesti leprastelepről szökött el és haza akart utazni. Azonnal kórházba szállították, ahonnan még ugyanaznap éjszakáján sikerült ismét megszöknie, úgy, hogy most már négy szökött leprás cstagol szabadon Galac utcáin.

FELHÍVÁS AZ IPAROSOKHOZ. Az új betegsegélyző törvény alapján minden iparos munkást, amennyiben még a betegsegélyzőtől tagsági könyvvel ellátva nincs, köteles tagsági könyvvel ellátni. Ilyen tagságikönyv felmutatása nélkül sem tanonc, sem segéd, sem napszámos munkás nem alkalmazható. A betegsegélyző járulékok június elsejétől kezdődően, vagy pedig a később történt belépést követően a belépés idejétől kezdve, a bélyegek beragasztása által igazolandó. Ilyen betegsegélyző tagdíj bélyegeket a betegsegélyző pénztárban kaphatók. Felhívjuk tagjainkat, ezek pontos betartására, annál is inkább, mert az ez ellen vétőket súlyos pénzbírsággal büntetik. Az Ipartestület Elnöksége.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 17.59, Newyork 415, Brüsszel 72.40, Milánó 27.20, Madrid 43.40, Amszterdam 27.85, Berlin 123, Bécs 73.16 (56), Szófia —, Prága 41, Varsó 58.05, Belgrád 700, Budapest —, Bukarest 308.

Nagyvárad piaci árak, június 26-án:
Búza 650—750, Rozs 520, Arpa 280, Zab 330, Tengeri 220, Széna (réti) 70, Lucerna, Jóhere 100, Hízott sertés 18.

Előfizetéseket lapunkra, valamint hirdetéseket és esetleges reklamációkat felvesz Cunsan Gyula, Bala-Mare.

Kuncz Aladár:

FEKETE KOLOSTOR

Feljegyzések a francia internáltságból.

Propaganda kiadás.

Ara gyönyörű 90 lei és portó.
amatőrköltésben

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

BROU S. J.

Barat Szent Maudolna Zsófia**Munkás-imaélet**

A gyakorlati imaélet útmutatója. — A Szent Szív zárda alapítónőjének életét dolgozza fel ezen kis könyv. A szemléltető és cselekvő élet szerencsés egyesítését találjuk ebben az életrajzban. Ára 100 L.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvostályánál.

Lemondott a Csikmegyei Ügyvédi Kamara magyar elnöke és román alelnöke. Csikszereida. Saját tud. Az egész megye jogász-körét élénken foglalkoztatja, hogy dr. *Abrahám József* ügyvéd, a Csikmegyei Ügyvédi Kamara dékánja, tisztségéről lemondott. Szenzációs találgatásokra ad alkalmat az is, hogy vele egyidejűleg ugyancsak lemondott dr. *Ojetea Valér* ügyvéd, prodékán is. A kamara tanácsülése próbálta visszahívni a vezetőket, de mindketten kitartottak elhatározásaik mellett. A decemberi közgyűlésen fogják belőteni helyüket. Érdekes háttérre lehet a két lemondásnak, mert dr. *Abrahám* és dr. *Ojetea* is nagyon agilis tevékenységet fejtettek ki a kamara életében.

Okmánybélyeg hamisítógyárat lepleztek le Tordán. Saját tud. Az egész országra kiterjedő okmánybélyeg hamisítási monstre bűnügy legújabb szenzációs fejleményének a szintere Torda, ahol a rendőrség lefogta a nagy nemzetközi bélyeggyártó és forgalmazó bandának három tordai alvezérét akiknek neveit még a nyomozás érdekei miatt egyelőre nem lehet közölni, de akik nagystílű „szakemberek”-nek bizonyultak e szakmában. Egész kis gyárat rendeztek be, ahol 50 leies okmánybélyegeket gyártottak oly különösen, hogy az eredetiektől semmiben sem különböznek. Kiderült, hogy egész Európába szétágazó bélyeghamisítási hálózatnak egyik állomásává avatódott ezzel Torda, ahol e szenzációs letartóztatások nagy izgalmat keltek. A bélyeghamisítók lakásán 1 millió 200.000 lei értékű 50 leies bélyegraktárt találtak, amelyet a kolozsvári ügyészségre szállítottak a három bélyeghamisítóval együtt.

Visszatérés a Magyar Pártba. Székelyudvarhely. Saját tud. Dr. *Dávid György* udvarhelymegyei Kibéd községi ref. lelkes, aki a múlt évben egy nézeteltéréstől kifolyólag kilépett a Magyar Pártból, most bejelentette a megyei tagozat elnökségének a pártba való visszatérését. A megye magyarsága kellő méltánnyal és elismeréssel ítéli meg a követésméltó példát.

Mennyi a sinfalvi és borrévi rombolások kára? Torda. Saját tud. Dr. *Gál Miklós* tordai kamarai képviselő pontosan összeíratta és leltárokkal igazolva memorandumba foglalta a sinfalvi és borrévi rombolások és dulások által okozott károk pontos összegszerű becslését. E szerint a sinfalvi unitárius pap és gazdák kára összesen 448.648 lei. Borrévi *Botár* Ferenc vendéglős kára 170.260 lei. Az összes megtérítendő kárérték tehát 618.908 lei, vagyis meghaladja a félmilliót. Dr. *Gál Miklós* a Magyar Párt központja útján terjesztette fel e kimutatással felszerelt memorandumot a kormányhoz, amelytől a kártszenvedettek összes kárának sürgős megtérítését kérte. Hasonló kérést terjesztett fel a miniszterelnökhöz dr. *Boros György* unitárius püspök is, aki tudvalevően a helyszínen személyesen győződött meg a károkról.

Autógumiban akart Németországba csempészni másfélmillió pengő értékű valutát. Az osztrák-cseh határon a vámőrök feltartóztattak egy cseh gépkocsit, mert a vezető bizalmasan közölte velük, hogy az egyik kerékben valutát csempésznek. A vezető bosszúból tette meg a feljelentést, mert gazdája nem akart fizetésemelést adni neki. Utmutatása nyomán leszerelték a bal első keréket és a külső és belső gumi között tényleg 7 és félmillió csehekronát találtak bankjegyekben. Az autó tulajdonosát és feleségét azonnal letartóztatták. A sofőr jutalmat kapott.

A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi **Ferenc József** víz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtató az idegeket és ezáltal új életerőt teremt.

A kormány minisztertanácsi határozattal szentesítette a „Blaumontág”-ot. A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamarához miniszteri körrendelet érkezett, amely a közhivatalok új hivatalos órabeosztását tartalmazza. A rendeletnek az ad különös érdekességét, hogy szentesíti a hivatalos „Blaumontág”-ot. Oly intézkedést tartalmaz ugyanis, amely szerint hétfői napokon délelőtt szünetelnek a hivatalok, illetve a hivatalos idő csak délután 4 órakor veszi kezdetét. Ezt a rendszert az Okiráltságban már évtizedekkel ezelőtt bevezették. Bukarestet járó tapasztaltabb erdélyiek is igen jól tudják, hogy hétfőn délelőtt a minisztériumok és egyéb intézmények hivatalos szobái rendszerint néptelenek. Csak késő délután kezdődik az élet. A mi közönségünk azonban igen nehezen fogja megszokni az új rendet, amelyről nem tudhatjuk: vajjon a szombat-vasárnap korhelykedőknek, vagy a weekendzőknek akar-e kedvezni? Mert a közönségnek semmiesetre sem előnyös. Egyébiránt további intézkedésig a hivatalos idő reggel félnyolcra kezdődik és délután félkettőig tart. Ezenkívül pedig minden közhivatal hetenként kétszer délutáni hivatalos órákat is köteles tartani négy órától hét óráig. Illetékes helyről származó információink szerint a minisztertanácsi körrendeletet rövidesen az összes hivatalvezetők megkapják.

Pusztító vihar vonult végig Háromszék megye fölött. Kézdivásárhely. Saját tud. F. hó 23-án a délutáni órákban délnyugati irányból pusztító zivatar vonult Háromszék megye fölé. A záport megelőző borzalmas erejű szél földig nyomta a dús vetéseket, fákot tört ki, kerítéseket és épületeket bontott. A zápor helyenként, így Kézdivásárhely község határában is, sűrű jéggel kezdődött és több gazdának teljesen tönkretette a gabonatermését.

NEM LESZ A JÖVŐBEN „VIHARSZUNET” A MAGYAR RÁDIÓBAN. *Budapestről jelentik:* A nyiregyházi rádió-közvetítő állomás megnyitásával most már 4 közvetítő állomást kapcsolnak be a rádió napi műsorába. Eddig, ha vihar volt Lakihegy fölött, viharszünetet tartottak és az a műsor szám kiesett a napi programból, amely véletlenül ebben a viharos időjárásban került volna előadásra. Most új helyzet van. Nem valószínű ugyanis, hogy egy időben legyen vihar mind a 4 adóállomás területén és így, ha egyik-másik állomás viharszünetet tart, a többi folytathatja a közvetítést. A nyiregyházi állomás felavatása idején ki is próbálták ezt a rendszert. A lakihegyi viharszünet alatt a reléállomások zavartalanul folytatták a műsor közvetítését. A rádió igazgatósága már el is határozta, hogy vihar esetén a műsorszámok tovább folynak a stúdióban és csak az az állomás hagyja abba a közvetítést, amelyik fölött vihar van.

Dr. Gálos László

Ara fűzve 120 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvostályánál.

JAPINI:
Krisztus története
Propaganda kiadás. 572 oldal. :: Egészvásznonkötés. Ára: 90 lei és portó.

Athenaeum-kiadás.
Kapható: az „Erdélyi Lapok” könyvostályánál.

Letartóztatás és kétszeres bírság a dohányvágó géperért. Nagykaroly. Saját tud. A Monopol emberei, feljelentés alapján, özv. *Doppelt Mártonné* lakásának pincéjében egy elrejtett dohányvágógép után tartottak kutatást, amelyet a pince egyik sarkában meg is találtak. *Doppelt* tagadta, hogy a gép az övé volna, annál is inkább, mert özevgy és kiskorú fia nem dohányoznak. A Monopol emberei ekkor *Szabó Antal* nyugalmazot vasutast vonták felelősségre, aki szintén tagadta, hogy a géphez köze lenne. Ezért az ügynökök mindkettőjükre magas bírságot róttak ki. Minthogy azonban egyikük sem volt hajlandó fizetni, az ügyet a rendőrségnek adták át, amely a törvény értelmében a bírságot fizetni nem hajlandókat a zilahi ügyészségnek adja át. A rendőrség *Doppelt* 15.000 lei biztosítékot tett le arra az esetre, ha a vágógép miatt büntetést kell fizetnie, míg *Szabó Antal* vonatkozó biztosítékot letenni, s ezért a zilahi ügyészségre kísérték. A rendőrségnek különben az a feltevése, hogy a gazdátlan dohányvágógépet valaki bosszúból csempészte a pincébe.

SZÍNHÁZ**Teltházak Dayka Margit nagyváradai fellépésén**

Szombaton este lépett fel *Dayka Margit*, a budapesti Vigszínház művésznője Nagyváradon először. A közönség valóságos megostromolta a színházat a jegyekért, úgy, hogy nemcsak a szombati, de a vasárnap és hétfői előadásra elővételben minden jegy elkelt. A nagyváradiak igaz, meleg szeretettel ünnepelték *Dayka Margit*ot. Nyílt színen és a felvonások között szünni nem akaró éljenzés és tapsorkán fejezte ki a váradiak elismerését.

Dayka Margit a szerda esti előadásnak, a Tatárjárásnak jövedelmét teljes egészében egykori mesterének, a most állás nélkül álló Hetényi Dömény Elemér volt igazgatóhelyettesnek ajánlotta fel.

Szombaton este a *Kis senki*-ben, vasárnap délután a *Torockói menyasszony*-ban és vasárnap este az *Emmi*-ben játszott *Dayka Margit*. Mind a három előadás az ünneplés sorozata volt. A társulat egyelőre csütörtökig játszik, de szó van arról, hogy tovább is maradnak.

HETI MŰSOR:**Nagyvárad:**

Hétfőn este félkilenc órakor: *Harapós férj*. Komjáthy operettje, *Dayka Margit*, mint operett-primadonna.

Kedden este félkilenc órakor: *Két lány az utcán*. *Dayka Margit* első debüje volt Budapesten. Szerdán este pedig *Dayka Margit búcsúja Váradtól*.

Máramarossziget:

Kedden: *Sybill*, operette.

Szerdán: *Timosa*, énekes, zenés románc ujdonság másodsor.

Csütörtökön: *Kis szökevény*, operette.

Pénteken: *Amikor a kislányból nagylány lesz*, operett ujdonság, mozihelyarákkal.

Szombaton: *Kadétszerelem*, operettujdonság, először.

Vasárnap: *Kadétszerelem*, operettujdonság másodsor.

SPORT

A Ripensia és az Universitatea a két csoportgyőztes a Nemzeti Bajnokságban

Döntetlenül végződött az Universitatea és a Venus találkozója. A NAC biztosan győzte le a TMTE-t. Nehezen győzött a Ripensia

A Nemzeti Bajnokságban ismét érdekes fordulót bonyolítottak le vasárnap. Az A) csoport mérkőzésein a vendégcsapatok győztek. A NAC nehéz küzdelmet vívott Temesváron. A másik, B) csoportbeli mérkőzés eredményét várták a legnagyobb érdeklődéssel. Vénusgyőzelem esetén ugyanis a még háralevő NAC—„U” mérkőzés kétséssé tehetné volna az Universitatea csoportgyőzelmét. A döntetlen folytán azonban a B) csoport győztese az Universitatea, amely most már behozhatatlanul vezet. A második, harmadik és negyedik helyért még folyik a küzdelem. Az A) csoportban már csak a Ripensia—Soimii mérkőzés van hátra, de ez a helyezési sorrendet nem befolyásolja. A Nemzeti Bajnokság táblázatát a vasárnapi forduló után a következőképpen:

A) csoport:

1. Ripensia	11	9	—	2	43:10	18
2. CFR	12	8	1	3	34:15	17
3. Gloria	12	7	1	4	25:22	15
4. Crisana	12	7	1	4	22:22	15
5. Tricolor	12	2	3	7	14:31	7
6. Románia	12	2	2	8	11:25	6
7. Soimii	11	1	2	8	7:31	4

B) csoport:

1. Universitatea	11	8	2	1	24:13	18
2. Unirea-Tricolor	11	6	2	3	28:20	14
3. Venus	11	5	4	2	31:16	14
4. NAC	10	6	1	3	26:17	13
5. AMTE	11	4	—	7	17:33	8
6. TMTE	12	3	2	7	17:27	8
7. Brasovia	10	—	1	9	8:25	1

Universitatea—Venus 3:3 (1:0)
Bukarest. Bíró: Kael (Nagyszeben).

Az egyetemi csapat bukaresti vendégjátéka szép küzdelmet hozott és noha az Universitatea a győzelmet is megérdemelte volna, kénytelen volt döntetlenel beérni. Ploesteanu lövi az első féldő gólját, majd szünet után Stefanescu és Sarbu révén már 3:0-ra vezet az Universitatea, amikor a Venus is rákapcsol és Valcov (2), valamint Motoroiu góljaival egyenlít. Sepsí egy 11-est kivédett.

NAC—TMTE 4:2 (1:1)

Temesvár. Bíró: Oravetz (Arad).

Ideális futballidőben játszották le az izgalmas mérkőzést. A NAC-ban hosszú idő óta először szerepelt a sérüléséből felépült Weichelt. Az első gólt a 22-ik percben Bodola szerzi meg. Reiter egyenlít. A második féldőben Glanczman kornerét Bodola befejeli. (9. p. 2:1). A 18-ik percben azonban ismét egyenlít a TMTE, Motavetz szabadrugásából. Erős iramba kezd a NAC, ami Kocsis és Bodola gólja révén jut kifejezésre. A NAC-ból a csatársor nagyszerűt produkált. A mezőny legjobb embere Rónai volt. A TMTE-ből Moravetz játéka messze kimagaslott. Jó volt még Stockschlager és Löwenfeld. A mérkőzést a TMTE Kocsis szereplése miatt, — aki szerintük két csapatban van leigazolva, — megóvta.

CFR—Románia 4:3 (2:2)

Kolozsvár. Bíró: dr. Morár Teofil (Nagyvárad).
A bukaresti vasutasok kulturáltabb játékkal a győzelmet megérdemelték. Vintila szerzi meg a vezetést, de Farkas egyenlít, sőt Capusan góljával a Románia vezet, amikor még szünet előtt Attilának sikerül az egyenlítés. Helycsere után Wetzler II. és Chiroiu, illetve Capusan rugják a további gólokat. Cobozan, Románia-játékos egy összefutásból kifolyólag megsérült, a mentők szállították.

Ripensia—Crisana 1:0 (0:0)

Nagyvárad. Bíró: Radulescu (Bukarest).

Az A) csoport első helyezettjét nagy érdeklődéssel várták Nagyváradon. A temesvári profik gyenge játéka azonban nagy csalódást keltett. A játék folyamán kevés egészséges akciót láttunk. A Crisánáról sem lehet sok jót mondani. Csapkodó és lélek nélküli játékok eredménye a vereség. Máté és Burger állandó veresége és rugdosása nagy visszatetszést keltett. Mindkettőt ki kellett volna állítani. A győztes gólt a második féldő 4-ik percében Raffinszky szerezte meg.

Gloria CFR—Tricolor 4:2 (1:0)

Ploest. Az aradiak szép játék után győztek az otthonában játszó Tricolor felett. Már az 5-ik percben Aliman megszerzi a vezetést. A Tricolor védekezésére rendezkedik be. A második féldőben egyenlít a Tricolor, de rögtön reá Marianut és Mercea két góljával felel a Gloria, úgy, hogy a Tricolor már csak szépíteni tud. A Gloriából Burdan, Faur és Pecican váltak ki. A Tricolor nagyon gyengén játszott.

ÖKÖLVÍVAS

Bárdi Jancsi jól dolgozott Csehországban

Bukarestből jelentik: Megirtuk, hogy a csehországi román—cseh amatőr boxmérkőzésre a szövetség Bárdi Jancsi tizenkilencéves bukaresti magyar ökölvívót küldötte ki, hogy középsúlyban vereséget szenvedjen a román színek győzelméért. A román csapatnak ezuttal nem kedvezett a szerencse: 9:7 arányban kikapott a csehektől, de ezt főleg a zsűri pártos magatartásának tudják be. Ugyanez a pártosság okozta, hogy a fiatal Bárdi Jancsi nem szerepelhetett azzal az eredménnyel, amelyet képességeitől el lehetett volna várni. Két mérkőzésében szép, jóliskolázott és kitűnő formát felmutató harcmodorával, hatalmas erejével megérdemelt győzelmet aratott, de utolsó viadalában a harmadik menetben, a román lapok egyhangú megállapítása szerint is igazságtalanul diszkvalifikálta őt a zsűri.

Erről a mérkőzésről így írnak a román lapok: Bárdi a középsúlyban Krejcsivel egy igen erőteljes, de fogyatékos technikájú ökölvívóval került szembe. A cseh mingyárt kezdetben hatalmas csapásokkal támadott s egy ütése öv alatt érte Bárdit, amitől az összeesett. A román csapat edzői azonban új küzdelemre biztatták, mire Bárdi a kilencedik másodpercben nagy erőfeszítéssel felugrott és tovább folytatta a harcot. A második menetben a cseh kétségbeesett erővel ismételte meg a támadásait ugyanazokkal a széles ütésekkel, de Bárdi felségesen védett s egyuttal jobboldali ütésekkel úgy megoldozta a csehet, hogy az teljesen kimerülten végezte a menetet. A harmadik menetben Bárdi egészen friss erővel, ellenállhatatlanul támadott s a cseh nem találván más menekvést, rémülten belekapaszkodott a romániai ökölvívóba, aki oly erővel dobta el magától, hogy az kiesett a ringből. A zsűri erre, anélkül, hogy előzetesen figyelmeztette volna Bárdit, szabálytalan ökölvívás címén, de teljesen igazságtalanul diszkvalifikálta őt.

A fiatal magyar boxoló azonban, függetlenül az eredménytől, a csapatvezetők teljes elismerését és dícséretét vívta ki szép és odaadó munkájával.

ATLÉTIKA

Remecz és Bodossy Antwerpenben.
Antwerpenben a két magyar atléta: Remecz és Bodossy nem a legnagyobb sikerrel szerepeltek. Habár Bodossy tulugrota a magyar magasugró rekordot is, mégis a holtversenyben a második helyre szorult a finn Terasolo mögött 195 cm-es ugrással. A diszkoszban is finn győzött 48.37 m.-el. Remecz legjobb dobása 47.52 m. volt.

A budapesti kerületi atlétikai bajnokságok eredményei: 200 m. 1. Gerő 22.4 mp., 2. Nagy, 3. Paku. — 1500 m. 1. Szabó 4 p. 48 mp., 2. Gobrik. — 110 m. gát: 1. Kovács 15.1 mp., magyar rekord beállítva, 2. Szabó, 3. Jávör. — Magasugrás: 1. Késmárki 184 cm., 2. Csik 181 cm. — 400 m.: 1. Barsi 50.5 mp., 2. Szalai. — Diszkoszvetés: 1. Madarász 46.53 cm., 2. Donogan. — Súlydobás: 1. Darányi dr 14.89 m., 2. Csányi. — 400 m. gát: 1. Obitz 58.2 mp., 2. Sárvári. — Hármassugrás: 1. Fekete 13.87 m., 2. Zsuffka. — 10.000 m.: 1. Kelen 32 p. 40 mp., 2. Herman, 3. Németh.

TENNISZ

Tilden Nagyváradon. A kétméteres amerikai teniszkirály vagy mint nevezik „Big Bill” minden idők legnagyobb teniszese, a tiszteres világbajnok szerdán délután a Muzeum kerti Center Coverton vendégszerepel. A rendezőség a versenyre meghívta Morpurgo olasz bajnokot is, aki jelenleg Bukarestben tartózkodik.

AKE—NSE 5:0. A Camarasescu Kupa középdöntőjében az AKE biztosan győzött. Az elsőségért a Crisana—NAC mérkőzés győztesével játszik.

SAKK

Londonból jelentik: A folkestonei sakkolimpiász győztese az amerikai csapat lett. A sakkolimpiász végleges eredménye a következő: Egyesült-Államok 43, Csehszlovákia 41 és fél, Magyarország, Lengyelország, Svédország 38, Ausztria 37 és fél, Litvánia 34 és fél, Lettország és Franciaország 32, Anglia 31, Olaszország 28 és fél, Dánia 26 és fél, Island és Belgium 21, Skótország 18 pont.

Sporteredmények:

Arad: AMTE—Ilsa (Temesvár) 3:2 (1:0). Az Ilsában Wetzler Rudi irányította a csatársort. Megérdemelt AMTE-győzelem. Góllövők: Wetzler, Dvorsák, Tolan, Viatorisz és Klimek. Vulturul—Soimii 2:1 (1:0). Selejtező mérkőzés, amelyet a Vulturul megérdemelten nyert meg.

Temesvár: Kinizsi—AAC 4:2 (2:1). A Nyugati Liga döntője, amelyet megérdemelten nyert a Kinizsi. Legjobbjai Semler, Zelenak II. és Glas. A gólokat Lotter, Glas (3), illetve Török (2) szerezték. — USA (Arad)—IOGT Temesvár) 3:1. Barátságos.

Nagyszeben: Mures—NSE 4:2 (1:2). A marosvásárhelyi csapat nyerte a Közép Liga bajnokságot.

Szamosújvár: Budai „11”—Sparta 6:1 (3:1).
Máramarosziget: UTE—MSE 6:0 (4:0). Nagyon tetszett a magyarok játéka. — UTE—Sámson 10:3 (6:1).

Vereséget szenvedett a Hungária

Budapest: Sparta—Hungária 3:2 (2:1). A Középeurópai Kupa küzdelmek során a Sparta győzött nagy meglepetésre a Hungária felett. A második mérkőzést 29-én tartják meg Prágában, amelyen a Hungária behozhatja a Sparta egygólos előnyét.

Bécs: Vienna—Ambrosiana 1:0 (1:0). Szintén Középeurópai Kupa mérkőzés. A Vienna megérdemelten győzött.

Pozsony: Magyar profivalogatott—Pozsony válog. 2:1 (1:1).

Amsterdam: Hollandia—Magyar profi válogatott 6:5 (2:1).

Beuthen: Magyar amatőrvalogatott—Dél-Németország 3:2 (2:0).

Szmirna: Török válog.—Kispest 1:0 (0:0).

KÖZGAZDASÁG

sepsiszentgyörgyi mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítás

Előkészületi munkálatai megkezdődtek. A kiállítás nagy arányaira már is következtetni lehet a kiállítás részére lefoglalt terület méreteiről. A mezőgazdasági és ipari rész kb. 50 teremben fog elhelyezést nyerni. A szabad terület ennek megfelelően szintén nagy kiterjedésű. Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1929. évi sepsiszentgyörgyi kiállítása csak 30 termet foglalt le, de tekintettel arra, hogy az idén a szorosán vett mezőgazdasági csoport külön, önálló gyűjteményes, zöldség és virágkeresztel, erdészettel, tejgazdasági szőlészeti és borászati csoportokkal bővült, az ipari csoport pedig az élelmiszer ipari kiállítással gazdagodott, már ezek több termet fognak lefoglalni, de ezenkívül bővült a kiállítás a vadászati, turista, fényképészeti stb. kiállításokkal is. A kisállatkiállítás csoportja az idén a kutyakiállítással bővül, amely a vadászati kiállításához is kapcsolódik, noha nemcsak vadász, hanem rendőr, házörző, juhász, luxuskutyák is kiállíthatók lesznek. Az EGE kiállításai mindig jól szervezett kiállítások voltak, amelyekben úgy a kiállítók, mint a látogatók meg voltak elégedve. Az a szélesmedrű propaganda, amelyet az egyesület beindított, az idei kiállítás sikerét is biztosítja. A siker érdekében együtt dolgoznak az EGE, a Háromszékmezei Gazdakörök Egyesülete, a vármegyei mezőgazdasági kamara, az Erdély-

részi Méhész Egyesület és a Székely Nemzeti Múzeum és a többi társ és rokonegyesületek és intézmények. A kiállítás napirendjét a rendezőség már most jóelőre megállapította. A programban ott szerepelnek a gazdasági szakelőadások, amelyek tartására a legjobb bel- és külföldi előadókat kérte fel a rendezőség. A gépgyárosok részére külön gépbemutatókat iktatott be a rendezőség. Gyűléseket tartanak a cukorrépatermelők, diszközgyűlést tart a vármegyei gazdasági egyesület, vándorgyűlést az Erdélyrészi Méhész Egyesület, külön előadás-sorozatot rendeznek a nőszövetségek a háziipar és népművészet tárgyköréből. Ezenkívül fogat- és lóverseny, falusi tűzoltóverseny, dalverseny, galamblovó és kotorékversenyek, falusi műkedvelő előadások, gazdasági tárgyú mozielőadások fognak tartatni, úgy, hogy minden napnak meg lesz a kiállítás mellett a maga külön tanulságos és szórakoztató, vonzó hatása és ereje.

A kiállítás irodája ma még Kolozsváron van, az EGE Attila u. 10. szám alatti székházában. A bejelentések is oda küldendők. A kiállítás augusztus 26—30. napjain fog megtartatni. Propektust megkeresésre magyar, vagy román nyelvtől díjtalanul küld a kiállítási iroda. Telefon 158.

Gyümölcsstermelési tanfolyam Székelyudvarhelyen. Saját tud. Az udvarhelymegyei Mezőgazdasági Kamara Székelyudvarhelyen, július 7-én kezdődőleg 10 napos gyümölcsstermelési, baromfitenyésztési és méhészeti tanfolyamot rendez, amely iránt úgy a gazdáljak, mint az értelmiség, különösen a tanítói kar köréből nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Temesváron nem maximálják a kenyér árát. Temesvár. Saját tud. Schmitz Ferenc dr. alpolgármester tudvalevően Aradra utazott, hogy az ottani kenyérrakról pontos értesüléseket szerezzen. Megállapításaitól függött, mint jelentették, hogy Temesváron újból maximálják-e a kenyérrakot, vagy sem. Schmitz dr. jelentéséből kiténik, hogy Arad város ugyan 10.50 leire maximálta a kenyér árát, azonban a városban csak tízenkéleves fehérkenyeret lehet kapni. Résztvevő Arad város vezetésének ülésén, ahol felmerült a kérdés, hogy Aradon is szabaddá kellene tenni a liszt- és kenyérrakot. Schmitz dr. jelentése alapján aligha fogja Temesvár a kenyér árát újra maximálni.

Gyenge volt az udvarhelyi országos vásár. Székelyudvarhely. Saját tud. A székelyudvarhelyi, ugynevezett urnapi vásár gyenge eredménnyel volt. Felhajtottak összesen 850 szarvasmarhát és 220 lovat. Átirás volt 287 állatra, a következő általános árak mellett: 1 pár ökör 4—10,000 lei, 1 tehén 2000—5500 lei, szopósborjú 450—900 lei, pár ló 1600—8000 lei.

A tordai Szent János-napi vásár. Saját tud. A mai nagy gazdasági pangásnak hű tükrökre volt a most lezajlott tordai Szent János-napi országos vásár, amelyet június 21—24-én tartottak meg. A három első napon volt az állatvásár szokatlanul nagy felhajtás és a nagy pénztelenség miatti nagyon csekély kereslet mellett. Emiatt adás-vételi forgalom katasztrófálisan kevés volt. Hasonlóan silány és lanyha liktelésű volt a kirakóvásár is, amely még egy jó hetivásár színvonalát se ütötte meg.

Radikális reformok a külforgalom szabályozására Romániában. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi miniszter új alapokra óhajta fektetni a román külforgalmat. A kontingensrendszert megszünteti és a kompenzációs eljárást kiterjeszti, amely nagyobb teret enged a magántevékenységeknek. A kereskedelmi minisztérium vezetőjének nyilatkozata szerint az új bevételi és kiviteli rendre vonatkozó intézkedéseket két-három nap alatt kidolgozzák és a minisztertanácsnak való bemutatás után életbeléptetik.

**MEGJELENT
MÉCS
LÁSZLÓ
LEGYEN VILÁGOSSÁG**

Az országghéru keltő re-
mekbefaragott díj versel.

Ára füzve: 108 Lei,
költve: 168 L. és portó.

**MÉCS LÁSZLÓ
Üveglegenda**
Ára: füzve 120 Lei.

**MÉCS LÁSZLÓ
HAJNALI
HARANGSZÓ**
Ára: füzve 130 Lei.

ATHENAEUM KIADÁS.
Kaphatók:
az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

A nagy magyar apologetika:

BANGHA: Nagy kérdések útján
Füzve 50, kötve — — — — — 70 lei
BANGHA: Istenhit és Istenagadás
Füzve 50, kötve — — — — — 120 lei
BANGHA: Jézus istenségének bizonyítékai. Füzve 50, kötve — 120 lei
BANGHA: A katolikus egyház isteni eredete. Füzve 80, kötve — 120 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalék kedvezmény

Lakás

Két parkettes utcai szoba, előszobával, mellékhelyiséggel kiadó aug. 1-re. Schlauch tér 8.

Ujjonnan renovált modern, háromszobás lakás, kényelmes mellékhelyiségekkel (pince, mosóház stb.) azonnal vagy augusztusra kiadó Strada Mihail Sorbul (Széles-u.) 11.

Olasziban vasutállomáshoz és villamosmegállóhoz közel, a város legszebb helyén, csendes, tiszta úriháza, elegáns berendezésű, kőtonbepárta egy- vagy kétszoba, fürdőszoba, használatra kiadó. Cim a kiadóban.

Adás-vétel

Egy 12-es jokban lévő gyorsajtó kedvező feltételek mellett eladó. Cim Kalmár Nándor. Arad. Str. Em. nescu (Deák Ferenc) No. 40.

Jokban lévő ebédlőszönyeget megvételre keresek. Vámház-utca 31-b.

Több telek a főúca remekfelépítésű mellékútjában, valamint egy 1000 m²-es telek a Kommandáns-réten, kis házzal, kúttal, kamarával, maszszív kerítéssel egészben vagy kétrésztben is, jutányosan eladok. Cim: Lakatos-u. 2.

Egy cimbalom és egy kinuzható ebédasztal eladó. Strada Delavrancea (Ritoók-u.) 13.

Eladó traktor és cséplő.

1 db használt, de üzemképes Fordson traktor, 1 db Ferroagricola gyártmányú 800 mm-es cséplő, 3 db teljesen új Fordson traktor, 1 db 12 HP. Wohanka nyersolajmotor, 1 db 6 HP. Ferroagricola benzínmotor, 1 db 6 HP Climax nyersolajmotor, 1 db 5 HP. Sedling benzínmotor, 2 db 40 HP. Deutz gázmotor, 1 db 50 HP Ferroagricola szívógázmotor, 2 db használt Ford teherautó. Vetőgépek, Heid trieurók, Kalmár rosták, csirkekeltetőgépek, Bächer ekék és minden más mezőgazdasági gépek olcsó ár mellett kaphatók azonnali raktárunkból.

AGROFERRA R. T.,

Tg.-Mures, Str. Kálárasilor 7.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: Brunner Lajos, Str. Bucur (Eötvös) utca 7. Brassó: Paulusz Ferenc, Közép-utca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Dicsőszentmárton: Gvidó Béla, Librum könyvkereskedés. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Regina Maria 24. — Kolozsvár: dr. Sulyok István, Főtér 13., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Főtér 60. szám. — Nagykároly: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Missié kegytartályzat, Püspöki-palota, Str. Louovics 1. — Zsilöölgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarországi képviselet: dr. Léber János Budapest, I. Fehérvári-út 78. Telefon aut. 33-8-83. — Minden lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez vagy többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt. Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.